

8. Επαγγελματική Ευθύνη

Η επαγγελματική ευθύνη των επαγγελματιών υγείας στους οποίους συγκαταλέγονται και οι ραδιολόγοι ακτινολόγοι, για την ίδια ενέργεια, πράξη ή παράλειψη, μπορεί να είναι ταυτόχρονα πειθαρχική, αστική και ποινική. Εξαρτάται, επίσης, από την εργασιακή σχέση του επαγγελματία, αν δηλ. ο επαγγελματίας υγείας παρέχει τις υπηρεσίες του στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα.

Πειθαρχική Ευθύνη

A) Πειθαρχική ευθύνη επαγγελματία υγείας στο δημόσιο τομέα

Οι επαγγελματίες υγείας στις υπηρεσίες υγείας του δημόσιου τομέα υπόκεινται στα ενδεικτικά πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα σε συνδυασμό με το ΠΔ 164/1996 για τα επαγγελματικά δικαιώματα και καθήκοντα των ραδιολόγων ακτινολόγων.

Κατά το άρθρο 107 του Υπαλληλικού Κώδικα αυτά είναι :

- α) Πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία.
- β) Η παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους.
- γ) Η παράβαση της αρχής της αμεροληψίας
- δ) Η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων.
- ε) Η άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας.
- στ) Η αμέλεια, καθώς και η ατελής ή μη έγκαιρη εκπλήρωση του καθήκοντος.
- ζ) Η παράβαση της υποχρέωσης εχεμύθειας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 26.
- η) Η άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικώς, με σκόπιμη χρησιμοποίηση εκδήλων ανακριβών στοιχείων ή με προδήλως απρεπείς εκφράσεις.
- θ) Η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας.
- ι) Η αδικαιολόγητη άρνηση προσέλευσης για ιατρική εξέταση.
- ια) Η αδικαιολόγητη μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης.
- ιβ) Η ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους πολίτες, η αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτησή τους και η μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους.
- ιγ) Η αδικαιολόγητη μη έγκαιρη απάντηση σε αναφορές πολιτών.
- ιδ) Η αδικαιολόγητη προτίμηση νεότερων υποθέσεων με παραμέληση παλαιότερων.
- ιε) Η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή η αρχή στην οποία αυτός ανήκει.
- ιστ) Η χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ιδίου ή τρίτων προσώπων.
- ιζ) Η αποδοχή οποιασδήποτε υλικής εύνοιας ή ανταλλάγματος που προέρχεται από πρόσωπο του οποίου τις υποθέσεις χειρίζεται ή πρόκειται να χειριστεί κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων ο υπάλληλος.
- ιη) Η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για την απόκτηση υπηρεσιακής εύνοιας ή την πρόκληση ή ματαίωση διαταγής της υπηρεσίας.
- ιθ) Η σύναψη στενών κοινωνικών σχέσεων με πρόσωπα των οποίων ουσιώδη συμφέροντα εξαρτώνται από τον τρόπο αντιμετώπισης θεμάτων της αρμοδιότητας του υπαλλήλου.
- κ) Η φθορά λόγω ασυνήθιστης χρήσης, η εγκατάλειψη ή η παράνομη χρήση πράγματος το οποίο ανήκει στην υπηρεσία.
- κα) Η παράλειψη δίωξης και τιμώρησης πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 110 § 2.

Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται είναι: α) έγγραφη επίπληξη, β) πρόστιμο μέχρι τις αποδοχές τριών μηνών, γ) διακοπή το προς προαγωγή δικαιώματος από ένα μέχρι πέντε έτη, δ) υποβιβασμός κατά ένα βαθμό, ε) η προσωρινή παύση από τρεις (3) έως έξι (6) μήνες με πλήρη στέρηση αποδοχών και στ) η οριστική παύση. Συνεπώς η επιβολή ποινής πέραν των ανωτέρω οριζόμενων είναι παράνομη (άρθρο 109 Υ.Κ.).

Αρμόδια όργανα για την επιβολή ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 120 του Υπαλληλικού Κώδικα, μπορεί να είναι: α) τα Πρωτοβάθμια Υπηρεσιακά Συμβούλια, β) τα Διοικητικά Συμβούλια Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, γ) τα Υπηρεσιακά Συμβούλια, δ) τα Δευτεροβάθμια Υπηρεσιακά Συμβούλια σε δεύτερο βαθμό και ε) το Συμβούλιο της Επικρατείας. Περαιτέρω για τους υπαλλήλους των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών, πειθαρχική εξουσία ασκούν: α) ο υπουργός, β) ο γενικός γραμματέας υπουργείου ή γενικής γραμματείας, γ) ο γενικός γραμματέας αυτοτελούς υπηρεσίας, δ) ο γενικός γραμματέας περιφέρειας, ε) ο ειδικός γραμματέας, στ) ο γενικός διευθυντής, ζ) ο διευθυντής.

Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται ανάλογα με την περίπτωση μετά από διετία ή πενταετία από το χρόνο διάπραξης τους.

Β) Πειθαρχική ευθύνη επαγγελματία υγείας στον ιδιωτικό τομέα

Οι επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα στην περίπτωση που υποπίπτουν σε πειθαρχικό παράπτωμα, υπόκεινται στις διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου κανονισμού της εργασίας (Ν.Δ. 3789/1957) ή ρυθμίσεων της σύμβασης εργασίας.

Πειθαρχικές ποινές είναι: α) Η προφορική ή έγγραφη σύσταση, β) Η επίπληξη, γ) το πρόστιμο μέχρι 25% του ημερομισθίου ή του 1/25 του μισθού, δ) προσωρινή απόλυση (αργία).

Αρμόδιο όργανο της επιβολής ποινής είναι ο προϊστάμενος. Όσον αφορά την τελευταία περίπτωση (αργία), ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα υποβολής έφεσης εντός (5) πέντε ημερών, ενώπιον της τριμελούς επιτροπής του Υπουργείου Εργασίας, η οποία λειτουργεί στην έδρα κάθε Νομαρχίας.

Αστική Ευθύνη

Α) Αστική ευθύνη επαγγελματία υγείας στο δημόσιο τομέα

Οι επαγγελματίες υγείας που εργάζονται σε υπηρεσίες του δημόσιου τομέα δεν ευθύνονται απευθείας έναντι των χρηστών υπηρεσιών υγείας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ισχύουν τα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα.

Σύμφωνα με το άρθρο 105 ορίζεται ότι: «για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπαλλήλων».

Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο 106: «οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία του».

Επιπλέον, το άρθρο 38 του Υπαλληλικού Κώδικα ορίζει ότι:

- α) ο υπάλληλος ευθύνεται απέναντι στο Κράτος μόνο για κάθε θετική ζημία που προξένησε σε αυτά.
- β) ευθύνεται μόνο εφόσον η ζημία οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

γ) ευθύνεται και για την αποζημίωση που κατέβαλε το δημόσιο σε τρίτους, εφόσον η ζημιά οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Β) Αστική ευθύνη επαγγελματία υγείας στον ιδιωτικό τομέα

Οι επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα ευθύνονται απευθείας οι ίδιοι. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η αγωγή για αποζημίωση στρέφεται κατά του προσώπου τας και εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Ποινική Ευθύνη

Ποινική ευθύνη επαγγελματία υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

Οι επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ευθύνονται απευθείας οι ίδιοι για την τέλεση αδικήματος που προβλέπεται από τον ποινικό κώδικα. Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η προβλεπόμενη από τον Ποινικό Κώδικα σχετική διαδικασία.